

Vasas művezetők tanácskozásai

Manapság az ipari termelés intenzív fejlesztésének, a gazdaságosabb termelésnek egyik fő követelménye a gyárak, az üzemek, a műhelyek vezetésének javítása, az irányítás színvonalának emelése. Az MSZMP KB és a kormány üzem- és munkaszervezésről szóló határozatának végrehajtása is szükségessé teszi a művezetők munka fejlesztését. Ezt a célt tűztük magunk elé, amikor a múlt év második felében a Vas-Fém- és Villamosenergia-ipari Dolgozók Szakszervezete Elnöksége, a KGM, NIM közös irányelve alapján megvénkben is megszerveztük a művezetők tanácskozásait.

A tanácskozások beszámolóit, és a hozzászólások jól érzékeltették a közvetlen termelő, és kiszolgáló műhelyeket irányító művezetők helyzetét, a gazdálkodásban betöltött szerepét, felelősségét, helytállását, valamint azokat a gondokat, amelyek a hatékonyabb munkavégzést gátolják.

A megyében közel 150 a vasas művezetők száma. Többségük rendelkezik azokkal a vezetői tulajdonságokkal, amelyek a kitűzött feladatok teljesítéséhez szükségesek. Mint a termelés gyakorlati irányítói összekötő kapcsolat képeznek a gazdasági vezetők és a dolgozók között — mind műszaki, mind gazdasági értelemben.

Ezen túl jelentős politikai tényezők is. Fontos szerepet töltenek be a gazdaságpolitikai célkitűzések megvalósításában, a tervek teljesítésében, hisz tevékenységük től nagymértékben függ a termékek önköltségének, minőségének alakulása, a termelékenység növekedése, a belső tartalékok hasznosítása.

Az 1972-ben elért termelési eredmények, munkasikerük is meggyőzően tükrözik a művezetők tevékenységének fontosságát és hasznosságát. A sikerek mellett azonban helyenként negatív jelenségek is tapasztalhatók. A vállalatok saját működési szervezeti szabályzataikban jól megfogalmazták a művezetők kötelezettségét és jogait, figyelembe vették a művezetők jogairól, kötelezettségeiről szóló kormányrendeletet. A feladatok végrehajtásához szükséges feltételeket azonban gyakran csak részben, vagy hiányosan biztosítják számukra. Ide sorolhatók a személyi, szervezeti, gazdálkodási, technikai és termelés-irányítási feltételek biztosításával kapcsolatos problémák. A fluktuáció következtében a szakmai összetétel minőségileg kedvezőtlenül alakult. A szervezeti feltételekhez tartozik, hogy a vállalati információ a művezetők részére nem elégséges.

A művezetők köztöttségét általában az okozza, hogy sokszor nem a lehetőségeket, hanem a szükségletet veszik figyelembe a munkafeladatok kitűzésénél. Ez fokozza a művezetők megterhelését, rontja a végrehajtás ütemességét, szaporítja a túlórákat. Ehhez több helyen hozzájárult a meglevő géppark műszaki állapota, a munkaeszközök minősége.

A munkavégzést befolyásoló tényezőkhöz tartoznak még az anyagellátás nehézségei. A programszerűség hiánya, és a helyenként előforduló hatáskörön kívüli beavatkozások ugyancsak ide sorolhatók.

Az iparági reprezentatív felmérések adatai szerint napi munkaidejük 50—60 százalékát a közvetlen feladatokra, 20 százalékát megbeszélésekre, értekezletekre, 10—20 százalékát egyéb ügyintézésekre és 5—10 százalé-

ukat a dolgozók egyéni problémáira fordítják a művezetők. Az arányokból is látható, hogy a legkevésbé idő a munkások szakmai nevelésére, a jobb munkaelőrelépés, a munkához való szocialista viszony kialakítására jut, holott az egyik legfontosabb feladatuk lenne.

A gazdasági vezetők, a mozgalmi szervekkel együtt 1972-ben nagy figyelmet és energiát fordítottak az üzem- és munkaszervezés korszerűsítésére, a vezetés színvonalának emelésére, a művezetők irányító munkájának segítésére.

A FÉG makói gyáregységében az 1972. évi gazdaságpolitikai intézkedések nyomán javult a munka hatékonysága, az ösztönzőbb érdekeltségi forma bevezetésével jelentősen emelkedett a művezetők keresete. A Kontakta Alkatrészgyár szentesi gyáregységében 1972-ben bevezetett új termelésirányítási rendszer a mennyiségi és minőségi fejlődést évről-évre segítette. A gazdálkodás valamennyi területén érezhető volt ennek hatása, bérpolitikai vonatkozásban jelentősen érintette a művezetőköt is.

A METRIPOND Mérleggyárban ugyancsak nagy jelentőségű szervezési intézkedés bevezetése van folyamatban, amely az üzem- és munkaszervezés fejlesztése mellett a művezetők tevékenységét is hivatott segíteni.

A művezetők között a nők aránya iparági megyei átlagban csak 1,3 százalék. Ezzel szemben kedvező, hogy a fiatalok aránya különösen az elmúlt évben fejlődést mutat.

A képzettségük, szakmai-és politikai felkészültségük szempontjából általában kielégítő. Több helyen azonban még elég magas — közel egyharmad — csak az általános iskolai végzettséggel, vagy ezzel sem rendelkező szakmunkás képesítésű művezetők száma. A gépipari termékek gyártási eljárásainak bonyolultsága, a fejlődés útjában magasabb követelményeket támaszt a művezetőkkel szemben, sürgeti továbbképzésüket.

Az elmúlt év során en-

nek érdekében a művezetők részére szakmai, politikai, valamint korszerű vezetéselméleti ismeretek továbbképző tanfolyamokat indítottak a FÉG makói gyáregységében, a BMG makói gyárában, a Kontakta Alkatrészgyár szentesi gyáregységében, a Szegedi Kábelgyárban.

A szocialista munkaverseny szervezésében, irányításában és szélesebb körű kibontakoztatásában az előző időszakban eredményesen működtek közre a művezetők. A versenyvállalások teljesítésének komplex segítésében azonban helyenként nem volt megfelelő. A politikai tömegoktatásban részt vevők számát, az általános iskola elvégzésének szorgalmazását, a társadalmi munka végzetést illetően elmarad a kívánalmaktól.

A párt Központi Bizottsága múlt év novemberi állásfoglalásában kiemelten foglalkozott az életszívnál-politikai intézkedések között az állami ipar munkásainak és művezetőinek — 1973. március 1-től — átlagosan 8 százalékos béremelésével. A művezetők valamennyien nagy meglepetéssel és bizalommal fogadták a központi bérintézkedés bejelentését.

Az SZMT elnöksége a legutóbbi ülésén a tanácskozások tapasztalatainak értékelése alán megtagyaltta a művezetők helyzetét, tevékenységük eredményességét. Munkájukat sikeresnek értékelte, és nagyabecülését fejezte ki.

A tanácskozások alkalmak voltak a fontos dolgozói réteg helyzetének értékelésére, tekintélyük növelésére, munkájuk elismerésére, problémáik megvilágítására és tisztázására.

A jövő hónapban kerül sor iparágunkban — a vállalati tanácskozásokon elhangzott véleményeket, javaslatokat, tapasztalatokat összegezve, felhasználó — az I. Országos Művezetők Tanácskozás megtartására, amely elé a megyéből delegáltakon kívül valamennyien érdeklődéssel várakozással tekintünk.

Szűcs Gyula,

a vasas szakszervezet területi szervezője

Mikor készül el?

A kérdés: mikor készül el egy-egy beruházás — szorosan felzárkózott napjaink olyan gazdálkodási alapkérdései mellé, mint a mennyibe kerül, vagy a milyen minőségű.

Ezzel pedig máris napjaink gazdálkodási gondjainak közepéhez érkeztünk, mert a beruházások esetében a pénznek és az időnek ez a szoros elvi kölcsönhatása, mind ismétlődőbb gyakorlati kettéválása okoz feszültségeket, hátrányokat.

Tekintsük át napjaink beruházási helyzetképét. A közvetlen előzményekről célszerű annyit megjegyeznünk, hogy a gondok korántsem újkéletiek; a beruházások viszonylag lassú kivitelezése, az eszközök szétaprózódása — ami évről-évre sok új beruházás megkezdéséből, s ezért a befejezések elhúzódasából származik —, rendre-sorra olyan hibák, amelyekkel már sok éve újra és újra szembekezdünk. 1971-től ezek a gondok valamelyest felerősödtek; a beruházási ütem tervezettnél jobban gyorsult, mivel a központi döntésekre alapozott beruházások mellett a vállalatok szövetkezettek is az előirányoztnál több új beruházást kezdtek meg, ami önmagában még nem okozott volna bajt, ha közben a felhalmozásra-beruházásra fordított eszközök gyorsan, hatékonyan visszatérültek volna, az új létesítmények tervszerű üzembehelyezésével. Nyilvánvaló azonban, hogy a tervezettnél több beruházás — miközben fokozta az építőiparra nehezedő kereslet nyomását —, nem valósulhatott meg a tervezett ütemben. Ellenkezőleg: nőtt a beruházások befejezetlen állománya, ez jelentős összegeket kötött le.

1972-ben határozott intézkedések vetettek gátat ennek a folyamatnak. Nem a beruházásokra fordított összegek csökkentek, csupán a növekedés ütemét mérsékeltek ezek az intézkedések. De ez is elegendő volt ahhoz, hogy az előnyös hatások széleskörűen kibontakozzanak. Az intézkedéssorozat átmenetileg korlátozta az irodais-üdülépítkezéseket. Másrészt, az eszközök határozottabb koncentrációjával gyorsították a központi döntési körbe tartozó egyedi nagyberuházások kivitelezését. Az esztendő végén döntött úgy a kormány, hogy az építőipari árak emelkedését határozottan visszaszorítják, ami a beruházások tervszerűen költségnövekedését korlátozhatja. Mindez már 1972-ben javította az építőipar kereslet-kínálat ará-

nyát, hozzájárult az építkezések hatékonyságának, termelékenységének emelkedéséhez. Ami pedig 1973-at illeti: a tavaly bevezetett korlátozások továbbra is érvényben maradnak. Nincs szó természetesen ezúttal sem a beruházások összegének csökkentéséről, csupán a növekedés korlátozódik, erre mutat az éves tervnek az az előirányzata, hogy a beruházási összeg 113 milliárd forint, három százalékkal több, mint 1972-ben.

A tavaly életbe lépett intézkedéssorozat voltaképpen út a beruházási gondok fokozatos megoldásához, a hatékonyabb beruházáspolitikai kialakításához. Igazi, tartós megoldást az hozhat, ha a beruházásokra költött források a jelenleginél sokkal gyorsabban térülnek meg, ha minden beruházás tervszerűen és hatékonyan valósul meg.

Tábori András

OSZLOPOK

A napokban egy távoli városból érkezett Szeged-barát vendégemet sétáltattam meg városunk utcáin.

Szeged-barát meghatározás tudatosan futott ki a golyóstollamból, ugyanis az illető nemcsak látogatója, tisztelője Szegednek, hanem szívvel-lellekkel töltekezett barátja, otthon, a hegyes-erdős városában, baráti körben, és nagyobb hallgatóság előtt is mindig igaz, baráti szeretettel, mondhatnám lokálpatrióta hevülettel beszél Szegedről.

Legutóbb — nagy lekötöttsége miatt — három esztendővel ezelőtt járt nálunk, nagyon érdekelte, mi történt azóta, kíváncsi volt az új lakónegyedekre, a város belsőjében épült változásokra, mindenre, ami az ő szemében egy város fejlődésvonalán, a fölfelé vezető íven tapasztalható. Tetszett neki az Oskola utca új torkolata, a vöröstéglás házóriással; a Bajcsy-Zsilinszky utca új épülete; nagy érdeklődéssel szemlélgette Tarján szépen alakuló városképét, s külön megdicsérette a Székely sort, ezt ő még legutóbb keskeny, sáros dűlőútfelének látta.

Persze körbejártuk a Dóm téri galériát is, örült az új szobroknak, aztán elindultunk sétálni a körúton, a város szíve felé. Útközben dagadt a mellem, annyi dicséret fogalmazott meg a város fejlődéséről, külön előadást tartott arról — többek között —, miért tartja a Széchenyi teret az ország egyik legszebb, legharmonikusabb terének.

A Tisza áruháza elé érve megtorpant.

— Hát ez mi! — bámult rám, mint aki a sok dicséret után valami rosszat is kénytelen közölni velem.

— Oszlop — feleltem egy

kicsit szegyenkezve. — Fenyőoszlop.

— Szent Kleofás! — mondta. — Ez három évvel ezelőtt is itt volt már, akkor mérgemben megszámoztam, ha jól emlékszem, húsz fenyőoszlop tartja itt ezt az alumínium tetőszerkezetet.

Nem tudtam hirtelenében felelni, visszapergettem magamban az időt: az illető tényleg három évvel ezelőtt járt itt utoljára, ezek az oszlopok tényleg itt álltak már szegyenkezve a nagy áruháza körül. Eszembe jutott az is, hogy a tetőszerkezet megröppanásával abban az időben a sajtó is foglalkozott, megállapították, hogy valami tervezési vagy kivitelezési hiba történt, a tetőt felcúcolták.

Na de most mit mondjak ennek a távoli Szeged-barátnak, mért csúfoskodnak itt esztendőnk óta a város szívében, egyik legforgalmasabb útvonalunkon ezek, a szembetűnően provizóriumnak számító fenyőgerendák? Makogtam valamit, hogy meglesz majd a végső, statikailag és esztétikailag kielégítő megoldás, lehet, hogy nem is kell már három évig várni erre, de ő csak csóválta a fejét.

— Nem vagyok járattan ebben a szakmában — mondta. — A műegyetemen építész mérnöki diplomát kaptam valamikor, de most nem a szakembert, hanem az egyszerű esztétikai és egyéb igényekkel beöltött Szeged-barát véleményét fejtem ki; ha már ennyi ideig szegyenkeznek itt ezek a fenyőgerendák, legalább a véglegesség látszatát keltsék borítást rakhatnának rájuk, mert így rettenetesen kiábrándító.

Ebben egyetértünk.

Ormos Gerő

BERCZELI A. KÁROLY

Hullámsír

177.

De akik mozogni tudtak, mégis elkövettek mindent, hogy megmeneküljenek, előbb loholtak az ár elől, aztán gázoltak, majd úsztak benne, míg valamelyik kőépület lépcsőházában, vagy a szárazon maradt Oskola utcában nem húzták meg magukat. De voltak sokan, akiket öregség vagy betegség ágyhoz kötött, s ezek siránkozva, tehetetlenül várták a végzetes pillanatot, mikor a bető rájuk szakad. A Kocsányás utcában egy halott feküdt ravatalon, gyertyák és koszorúk között, s egy öreg néni virrasztott mellette, mert az illető az ura volt. Hangosan imádkozott, mindig csak ugyancsak, remélve, hogy ta'ár jön értük valaki, de csak a szél könyörült meg rajta, egy hirtelen rohammal összeröppanotta a ház átúzott falait, s a hitvány kis épület virrasztóul, halottastul percek alatt elmerült a vízben. Egy óra múlva már csak az üres kosorú lebegett az ár színén, a halott kifordult belőle.

Nagy Sándor, a Szegedi Híradó szerkesztője, már nem írhatott egyebet, mint egy gráziletes hírt, mert a Klauzál téri nyomdába is behatolt a víz, a nyomdászok elmenekültek, s 3 maga nyomta ki e pár sort: „Kongj, város-háza öregharangja! Hirdesd Szeged népének,

hogy szülővárosának vögörája elé-kezett.” Folytak a könnyei, míg ezeket leírta és kinyomatta.

A vaksötét miatt nem indulhatott meg a mentés amúgy is veszélyes munkája, mert ha a dereglyék meglettek, még többen akartak belekapaszkodni, s lapátal, csáklával kellett távol tartani őket, néha elég durván, hogy a többiek életét ne kockáztassák. De mindez fájlavány mellett történt, s nem lehetett eligazodni, hogy valóban ki szorult rá a mentésre a leg-sürgősebben. Mert akadtak a legnyomorultabbak között is kevélyen bátrak, akik nem tola-kodtak, nem tülekedtek, s megadással vártak sorukra. Ezek gyakran rajtavesztettek, mert mire mégis felvehették volna őket a csónakba, már elmerültek. De megtevesztőlen sok volt a visítózó és gyáva, aki a rémület görcsében senkivel sem törődve akart életben maradni, s ezek sok zavart, sőt, halálos veszedelmet is okoztak. Néhányan a lámpakarókra kapaszkodva várták a segítséget, de elfáradtak, s mire odaértek a mentők, már csak holttestük hím-bálózott a vízben. Dermét karjait alig tudták lefejtetni a lámpavasról. A Vargák utcájában már éppen kimentették volna az egész családot, mikor a ház reccsent egyet, és mindenkit maga alá temette. Egy anya az utolsó percben még kidobta gyermekét az ablakon, de egy elzuhanó gerenda oly szerencsétlenül esett, hogy letépte a gyerek fejét. Volt, aki boldogan szállt be a csónakba, s ubába burkolt gyerekeivel, s csak később vette észre, hogy már nem él. A legrosszabbul a Makkos-erdő fái kuporgó munkások jártak, mert rájuk

csak napok múlva került sor, s addigra a leg-többjük elpusztult.

A hold fénye, ha itt-ott át tudott szivárogni a rohanó felhők között, higan és halványan, csak pillanatokra és kísértetiesen világította meg ezt a feldűlt tájat. De ez a fény is inkább lila fátyol volt, halotti lepel, mely foz-ladozva simult rá a megemmsült város mar-adékára. Am ha a hold nem is, a tűz egyre több helyen lángolt föl ördögi vörös nyelvél, s néhány házsort a pokol rút bugyrává változtatott. Mert a gyufagyáron kívül már égett a Pék-ház is, a Korona utcában, melyben pálinkát főztek, s attól féltek, hogy a szesz a pincében felrobban, s a láng átterjed a szomszédos fűszerüzletben felhalmozott ló-porra is. Nem messze tőle, a zsidótemplom mellett, egy péküzlet is lobogott már, s a Nagy Péter utcában egy ház padlás-lángolt szikrázva, mert tele volt bútorokkal, tollal, ágyneművel. A Szentháromság utcában egy gyógyszerárt dőtt össze, s a sok kiborult, ki-ömlő orvosság megmérgezte a vizet. Raggelre itt kacsák, libák l'legyek döglőten, de kutyák is, mert az úszó deszkákról, melyeken meghúzták magukat, belelefejtették a gyanús szí-nű folyadékba. S a lakosok már kezdték megfigyelni, hogy a házak milyen félre-mer-hetetlen zajjal rognak bele a hullámokba. Elő-ször csak valami gyenge, sajátos recsenést lehet hallani, mintha valami meghárdt volna, aztán hosszan tartó csobogást, mire nagy porfelhő csap föl, s gyorsan elszlik.

(Folytatjuk.)